

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu, nr. 28,
MD-2004

În conformitate cu prevederile art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, Hotărârii Curții Constituționale nr.2 din 09.02.2016, Vă expediem după competență Curții Constituționale, excepția de neconstituționalitate depusă de avocatul Todorov Maxim în interesele inculpatului Gușan Sergiu privind sesizarea Curții Constituționale despre verificarea constituționalității prevederilor art. 361 al. (2), lit. b) din Codul penal sub aspectul corespunderii art. 4, 16, 20, 25, 26 din Constituția Republicii Moldova.

Anexă: 17 file

Cu respect,

Președintele ședinței:

Judecător

Ion Cotea

Dosar nr. 1-747/2020
PIGD 1-20148536-15-1-25112020

ÎNCHEIERE

09 aprilie 2021
municipiul Cahul
Judecătoria Cahul, sediul Central
Instanța de judecată compusă din:
Președintele ședinței de judecată, judecător Ion Cotea,
asistat de greșiera Ina Deniță,
cu participarea procurorului Todos Victor, apărătorul inculpatului, avocat Todorov Maxim, inculpatului Gușan Sergiu,
examinând în ședința de judecată publică cauza penală de învinuirea lui Sergiu Gușan, în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2), lit. b) Cod penal al Republicii Moldova,-

CONSTATĂ:

În procedura Judecătoriei Cahul (sediul Central) se află spre examinare cauza penală privind învinuirea lui Sergiu Gușan, în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2), lit. b) din Codul penal al Republicii Moldova.

Gușan Sergiu este învinuit și deferit instanței pentru faptul că în perioada de timp de pînă la data de 22 august 2020, împreună cu alte persoane neidentificate de organul de urmărire penală a confecționat și deținut permisul de conducere emis de autoritățile Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord cu nr.GUSAN810011G99WR 45 eliberat la data de 12.04.2019 valabil pînă la data de 12.04.2029, pe numele cet.Gusan Sergiu pentru categoriile "A1, A, A2, AM, B, B1, C, C1" care la data de 22 august 2020 în jurul orei 01:45, avînd intenția de a traversa frontiera de stat a R.Moldova s-a prezentat la punctul de trecere a frontierei Giurgiulești - Galați pe sensul de ieșire din R.Moldova deținînd asupra sa permisul de conducere emis de autoritățile Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord cu nr.GUSAN810011G99WR 45 eliberat la data de 12.04.2019 valabil pînă la data de pe numele cet.Gusan Sergiu pentru categoriile "A1, A, A2, AM, B, B1, C, C1" cu semne vădite false conform raportului de constatare tehnico științifică nr.224 din 09.09.2020: *confecționat din hîrtie sintetică cu elemente fluorescente în raze UV cu folosirea utilajului computerizat cu imprimantă jet de cerneală color la imprimarea - plasei de fond, imaginile titularului, rubricilor și textelor și nu corespunde metodei de confecționare a permisului de conducere autentic al Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord. Conținutul inițial în permisul de conducere al Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord cu nr.GUSAN810011G99WR 45 eliberat la data de 12.04.2019 valabil pînă la data de 12.04.2019, pe numele cet. Gusan Sergiu nefiind modificat.*

Acțiunile lui Gusan Sergiu au fost încadrate în prevederile art. art.361 alin.(2) lit.b) din Codul penal, confiscarea, deținerea, documentelor oficiale false, care acordă drepturi, săvîrșit de mai multe persoane.

În ședința de judecată din 05 aprilie 2021, apărătorul inculpatului – avocatul Todorov Maxim, a înaintat cerere prin care a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate, cu sesizarea Curții Constituționale pentru verificarea corespunderii prevederilor art. 361 alin. (2), lit. b) CP, cu prevederile art. 135 alin.(1) lit.a) din Constituția Republicii Moldova.

În motivarea sesizării avocatul Todorov Maxim a invocat că prezenta sesizare are ca obiect exercitarea controlului constituționalității normei prevăzute la art.361 alin.2 lit.b) Cod penal referitor la sintagma „confeccionarea, deținerea documentelor oficiale false de două sau mai multe persoane”.

În drept și-a argumentat sesizarea potrivit următoarelor norme: conform art.1 alin.3 din Constituția Republicii Moldova potrivit căreia se invocă că Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate”.

Potrivit art.4 din Constituția Republicii Moldova conform căreia : „(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Conform art.16 din Constituția Republicii Moldova:„(1) Respectarea și ocrotirea persoanei nsrituie o îndatorire primordială a statului. (2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în iun legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială”.

Potrivit art.20 din Constituția Republicii Moldova:„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. (2) Nici o lege nu poate îngreși accesul la justiție,, iar potrivit art.23 din Constituție: „(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică. (2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative,,.

Conform art.22 din Constituția Republicii Moldova: „Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni ii omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos”.

Conform art.23 din Constituția Republicii Moldova:„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică. (2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște -rapturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative”.

Prevederile Codului penal, art.1 Cod penal potrivit căruia :„(1) Nimeni nu poate f declarat vinovat de săvârșirea unei infracțiuni nici supus unei pedepse penale, decât în baza unei hotărâri a instanței de judecată și în strictă conformitate cu legea penală.

(2) Interpretarea extensivă defavorabilă și aplicarea prin analogie a legii penale sunt interzise.”

Articolul 361 Confeccionarea, deținerea, vânzarea sau folosirea documentelor oficiale, a imprimatelor, ștampilelor sau sigiliilor false: „(1) Confeccionarea, deținerea, vânzarea sau folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații, :onfeccionarea sau vânzarea imprimatelor, ștampilelor sau a sigiliilor false ale unor întreprinderi, instituții, organizații, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, se pedepsește cu amendă în mărime de până la 650 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 150 la 200 de ore, sau cu închisoare de până la 2 ani. 2) Aceleași acțiuni: săvârșite de două sau mai multe persoane se pedepsesc cu amendă în mărime de la 550 la 950 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 5 ani.”

Prevederile relevante ale Legii nr. 982 din 11 mai 2000 privind accesul la informație sunt următoarele:

Articolul 6 Informațiile oficiale: „(1) în sensul prezentei legi, informații oficiale sunt considerate toate informațiile aflate în posesia și la dispoziția furnizorilor de informații, care au fost elaborate, selectate, prelucrate, sistematizate și/sau adoptate de organe ori persoane oficiale sau puse la dispoziția lor în condițiile legii de către alți subiecți de drept. (2) în sensul prezentei legi, drept documente purtătoare de informații sunt considerate: 1) oricare din următoarele (sau o parte din acestea): a) orice hârtie sau alt material pe care există un înscris; b) o hartă, un plan, un desen, o fotografie; c) orice hârtie sau alt material pe care sunt marcaje, figuri, simboluri sau perforări care au un sens pentru persoanele calificate să le interpreteze; d) orice obiect sau material din care pot fi reproduse sunete, imagini sau înscrisuri cu sau fără ajutorul unui alt articol sau mecanism; e) orice alt înregistrator de informație apărut ca rezultat al progresului tehnic; 2) orice copie sau reproducere a purtătorilor de informații menționați la punctul 1) al prezentului alineat. 3) orice parte a unei copii sau reproduceri menționate la punctul prezentului alineat. (3) Informațiile oficiale nedocumentate, care se află în posesia “orilor (persoanelor responsabile ale acestora), vor fi puse la dispoziția solicitanților în «e generală.”

Prevederile Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale cu următoarele:

Articolul 7. Nici o pedeapsă fără lege,, 1.Nimeni roate fi condamnat pentru o acțiune sau o omisiune care, momentul în care a fost săvârșită, nu altuia o infracțiune, potrivit dreptului național sau internațional. De asemenea, nu se poate o pedeapsă mai severă decât aceea care era aplicabilă în momentul săvârșirii infracțiunii”.

Conținutul hotărârii nr.26 din 23.11.2010 unde Curtea Constituțională a indicat expres faptul că pentru a corespunde criteriilor de calitate - accesibilitate, previzibilitate p ilaritate, norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de reumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite.

Hotărîrea, nr.26 din 27.09.2016, unde Curtea Constituțională a reținut că la elaborarea unui act normativ legiuitorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca aceasta să corespundă exigențelor de calitate. Textul legislativ trebuie să corespundă principiului unității materiei legislative sau a corelației între textele regulatorii, pentru ca persoanele să-și poată adapta comportamentul la reglementările existente, ce exclud interpretările contradictorii sau concurența între normele de drept aplicabile, iar previzibilitatea și claritatea constituie elemente fine qua non ale constituționalității unei norme, care în activitatea de legiferare acestea nicidecum nu pot fi omise.

Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în care a subliniat importanța asigurării accesibilității și previzibilității legii, instituind o serie de repere pe care legiuitorul trebuie să le aibă în vedere pentru respectarea acestor exigențe. Astfel, în cauza CEDO „Rotaru vs România” din 04.05.2000 Curtea a statuat că o normă este previzibilă numai atunci când este redactată cu suficientă precizie, în așa fel încât să permită oricărei persoane care, la nevoie, poate apela la consultanță de specialitate, să își corecteze conduita.

Argumentează și faptul că la caz, se reține că, în general, exigențele statului de drept presupun, inter alia, asigurarea legalității și a certitudinii juridice (Raportul privind preeminența dreptului, adoptat de Comisia de la Veneția la cea de-a 86 sesiune plenară, 2011, § 41). În special în materie penală, dispozițiile articolului 22 din Constituție, împreună cu prevederile articolului 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, garantează principiul legalității incriminării și al pedepsei penale (nullum crimen, nulla poena sine lege).

În jurisprudența sa, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului a stabilit că articolul 7 din Convenție trebuie să fie interpretat și aplicat astfel încât să se asigure o protecție efectivă împotriva urmării penale, a condamnării și a sancționării arbitrare a persoanei (Del Rio Prada v. Spania [MC], 21 octombrie 2013, § II; Rohlena v. Cehia [MC], 27 ianuarie 2015, § 50; Vasiliaskas v. Lituania [MC], 20 octombrie 2015, § 153; Koprivnikar v. Slovenia, 24 ianuarie 2017, § 45). Această afirmație este valabilă și în contextul articolului 22 din Constituție, în acest sens, principiul legalității incriminării și a pedepsei penale presupune, prin definiție, că nici o faptă nu poate fi considerată ca infracțiune dacă nu există o lege care să prevadă acest lucru (nullum crimen sine lege) și că nu poate fi aplicată nici o pedeapsă dacă nu este prevăzută de lege (nulla poena sine lege). Legalitatea incriminării și a pedepsei reprezintă principala garanție a securității juridice a persoanei în materie penală. Principiul în discuție are consecințe atât în activitatea de elaborare a normelor penale, cât și în procesul aplicării acestora. Altfel spus, se adresează deopotrivă legislatorului și judecătorului. În activitatea legislativă, principiul egalității incriminării și a pedepsei intervine atât sub aspect material, cât și sub aspect formal. Sub aspect material, acest principiu îi impune legislatorului două obligații fundamentale: 1) să prevadă într-un text de lege faptele considerate infracțiuni și pedepsele aferente; și 2) să redacteze textul legal cu suficientă claritate, pentru ca orice persoană să poată realiza care sunt acțiunile sau inacțiunile care intră sub incidența lui. Aspectul formal se referă la obligația adoptării normelor penale ca legi organice, potrivit articolului 72 alin. (3) lit. n) din Constituție.

Relevă că de altă parte, principiul analizat le impune subiectelor dotate cu competența aplicării legii penale două obligații esențiale, interpretarea strictă a legii penale și interzicerea analogiei, adică să nu aplice legea dincolo de conținutul acesteia, și, respectiv, interzicerea aplicării retroactive a legii penale, cu excepția legii penale mai favorabile. Așadar, infracțiunea și pedeapsa trebuie să fie prevăzute de lege. Expresia „prevăzută de lege” presupune, între altele, ca legea să strunească standardul calității, aceasta trebuie să fie - așa cum afirmă constant Curtea Europeană - accesibilă și previzibilă (Kononov v. Letonia [MC], 17 mai 2010, § 185; Maktouf și Damjanovic v. Bosnia și Herțegovina [MC], 18 iulie 2013, § 66; Del Rio Prada v. Spania [MC], 21 octombrie 2013, § 91; Rohlena v. Cehia [MC], 27 ianuarie 2015, § 50; Vasiliauskas v. Lituania [MC], 20 octombrie 2015, § 154; Koprivnikar v. Slovenia, 24 ianuarie 2017, § 48). De altfel, Curtea notează că și articolul 23 alin. (2) din Constituție implică adoptarea de către legislator a unor legi accesibile și previzibile.

Condiția accesibilității presupune ca textele de lege să poată fi cunoscute de către destinatari. Orice persoană trebuie să poată să dispună de informații privind normele juridice aplicabile într-un caz concret (Khlyustov v. Rusia, 11 iulie 2013, § 68). Accesibilitatea legii are în vedere aducerea la cunoștința publică a actelor normative și intrarea în vigoare a acestora, care se realizează în baza articolului 76 din Constituție, legea publicându-se în Monitorul Oficial. La rândul ei, condiția previzibilității este îndeplinită atunci când justițiabilul poate cunoaște, din chiar textul normei juridice pertinente, iar la nevoie cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe sau cu ajutorul unor juriști profesioniști, care sunt acțiunile și omisiunile ce-i pot angaja răspunderea penală și care este pedeapsa care îi poate fi aplicată, în cazul încălcării unei norme. Persoanele vizate de norma de drept penal trebuie să fie apte să stabilească caracteristicile esențiale ale actului interzis doar în baza prevederilor care îl specifică, adică prin aplicarea simplă a regulilor de interpretare lingvistică. În același timp, pentru ca legea să îndeplinească cerința de previzibilitate, ea trebuie să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modalitățile de exercitare a puterii de apreciere a autorităților în domeniul respectiv, ținând cont de scopul legitim urmărit, pentru a-i oferi persoanei o protecție adecvată împotriva arbitrarului (Sissanis v. România, 25 ianuarie 2007, § 66). O putere discreționară care nu este delimitată, chiar dacă face obiectul controlului judiciar din punct de vedere formal, nu trece de testul previzibilității. Aceeași concluzie este valabilă și pentru puterea discreționară nelimitată a instanțelor judecătorești (HCC nr. 28 din 23 noiembrie 2015, § 61).

În speță, articolul 361 alin. (1) din Codul penal stabilește răspunderea pentru confecționarea, deținerea {...} documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații. Răspunderea penală este agravată, potrivit articolului 361 alin. (2) lit. b) din Codul penal, dacă aceleași acțiuni sunt comise de două sau mai multe persoane. Referitor la noțiunea de confecționare atât Codul penal, cât și alte legi nu excelează în explicații clare ce acțiuni ar putea fi în noțiunea de confecționare. Or, acțiunile care pot intra în noțiunea de confecționare pot avea conținut diferit cum ar fi: introducerea de date inexistente într-un document autentic, modificarea conținutului documentului prin ștergere și/sau adăugire, imprimarea

unui document etc. Ținând cont de multitudinea de acțiuni care pot eventual intra în noțiunea de “donare a documentului oficial este necesară elucidarea conținutului acestui concept de legiuitor care nu a fost realizată. De asemenea, identificarea noțiunii concrete va permite și cea corectă a participanților la comiterea infracțiunii conform art.42 Cod penal, organizator, instigator, complice, autor. În afară de aceasta, în lipsa noțiunii de confecționare care cumulează în sine un număr nedefinit de acțiuni nedescrise de legiuitor este dificilă aplicarea circumstanței agravante „de două sau mai multe persoane”, care înglobează în sine doar catul. Repartizarea rolurilor între coautorii faptei de confecționare rezultă din gama de acțiuni ce intră în conceptul de confecționare.

Invocă și faptul că similară este situația și cu deținerea documentului oficial de către două sau mai multe persoane. Deținerea concomitentă a documentului oficial de către două sau mai multe persoane presupune ea de coautorat, și necesită deținerea fizică a documentului oficial. Respectiv sintagma din 2 a art.361 Cod penal, „aceleași acțiuni” prin care se vizează deținerea concomitentă a unui document oficial fals de către două sau mai multe persoane reprezintă o infracțiune neclară, ce roate fi percepută de persoană într-o manieră comprehensibilă. Posedarea sau stăpânirea materială a unui document oficial fals de către două persoane cu intenție unică reprezintă o învinuire ambiguă sub aspectul modalităților de posedare și forma de manifestare a acestora, că posedarea/deținerea unui document oficial de către o singură persoană nu ridică semne de rob are, aplicarea agravantei de către două sau mai multe persoane în privința deținerii concomitente ridică numeroase întrebări. Or, atâta timp cât deținerea presupune în varianta neagravată posedarea/stăpânirea materială a documentului oficial, în cazul agravantei de mai multe persoane este de neconceput ca mai multe persoană să dețină fizic și concomitent un document oficial.

Referitor la testul calității legii în privința articolului 361 alin. (2) lit. b) din Codul penal se atestă nu există niciun dubiu cu privire la faptul că dispozițiile contestate îndeplinesc condiția accesibilității. Codul penal este publicat în Monitorul Oficial, iar publicul larg are acces la acesta. Aici operează prezumția cunoașterii legii, care, decurge din principiul general de drept Nemo censetur ignorare legem. Așadar, este necesar de a stabili dacă articolul 361 alin. (2) b) din Codul penal este suficient de previzibil. Nivelul de precizie al legislației depinde într-o măsură considerabilă de conținutul instrumentului normativ în discuție, de domeniul pe care-l reglementează și de numărul și statutul celor cărora li se adresează. În prezenta cauză, gradul de previzibilitate al legii trebuie apreciat în lumina standardului „experienței juridice obișnuite”, pentru că norma contestată are o aplicabilitate generală.

În final solicită Curții Constituționale verificarea constituționalității prevederilor art.361 alin.2 lit.b) Cod penal, întrucât în viziunea autorului sesizării acestea contravin articolelor 1, 4,16, 20, 23, și 53 din Constituție.

În ședința de judecată atât apărătorul Todorov Maxim, cât și inculpatul Gușan Sergiu au susținut cererea și au solicitat admiterea acesteia cu remiterea materialelor în adresa Curții Constituționale.

În viziunea autorului sesizează, datorită faptului că dispoziția art. 361 al. (2), lit. b) din Codul penal, sintagma „confecționarea, deținerea documentelor oficiale false

de două sau mai multe persoane,, ce nu poate fi clar definită, vine în contradicție cu articolul 135 alin.(1) lit.a) din Constituția Republicii Moldova. La fel, au susținut că pînă la moment nu este o hotărâre a Curții Constituționale, având ca obiect examinarea dispozițiilor art. 361 al. (2), lit. b) din Codul penal.

Acuzatorul de stat Todos Victor în ședința de judecată a pledat pentru respingerea cererii, deoarece nu vede o necesitate de a fi remise materialele în adresa Curții Constituționale.

Audiind opiniile participanților la proces, studiind materialele cauzei penale, analizând solicitarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, instanța de judecată consideră că cererea urmează a fi admisă din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 342 Cod de procedură penală, toate chestiunile care apar în timpul judecării cauzei se soluționează prin încheiere a instanței de judecată.

Conform art. 7 alin. (3 și 6) Cod de procedură penală (3) Dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rîndul său, sesizează Curtea Constituțională.

Hotărârile Curții Constituționale privind interpretarea Constituției sau privind neconstituționalitatea unor prevederi legale sînt obligatorii pentru organele de urmărire penală, instanțele de judecată și pentru persoanele participante la procesul penal.

Conform pct. 82 al Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016, Curtea reține că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse în articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanță de judecată din oficiu; (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

În baza pct. 83 al Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 prevede că-verificarea constituționalității normelor - contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale.

Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82, care la rîndul său prevede că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții și anume, dacă obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Pct. 107 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016, prevede că în temeiul art. 135 alin. (1) lit. a) și lit. g), sesizarea privind controlul constituționalității

unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale, de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza. O astfel de interpretare asigură principiul constituțional al independenței tuturor judecătorilor și soluționarea cauzelor și supremația Constituției în procesul de apărare a drepturilor și libertăților fundamentale.

Verificând dacă obiectul excepției de neconstituționalitate intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, dacă excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu, dacă prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei și dacă nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate, în continuare, instanța menționează că până în prezent o hotărâre a Curții Constituționale privind examinarea constituționalității 361 alin. (2), lit. b) din Codul penal nu există, norma de la 361 al. (2), lit. b) din Codul penal, vizează inculpatul Gușan Sergiu, în contextul căreia a fost înaintată prezenta excepție de neconstituționalitate, obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, este o normă a unui act legislativ, respectiv, circumstanțele în speță denotă întrunirea cerinței pct. 3 al paragrafului 82 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016, prin urmare demersul privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și verificarea constituționalității art. 361 al. (2), lit. b) din Codul penal, urmează a fi admis.

Astfel, instanța ajunge la concluzia că sesizarea înaintată de avocatul Todorov Maxim în interesele inculpatului Gușan Sergiu, întrunește cerințele legale și urmează a fi admisă deoarece se solicită a fi verificată constituționalitatea legii materiale - art. 361 al. (2), lit. b) din Codul penal, iar prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei penale, or, se subliniază că prin ignorarea excepției de neconstituționalitate și rezolvarea litigiului fără soluționarea prealabilă a excepției de către instanța de contencios constituțional, judecătorul ordinar ar dobândi prerogative improprie instanței judecătorești.

Prin urmare, constatând că orice instanță de judecată este chemată să soluționeze un litigiu, în ipoteza unei îndoieli cu privire la constituționalitatea unei dispoziții, are atât puterea, cât și obligația să se adreseze Curții Constituționale, instanța admite sesizarea privind excepția de neconstituționalitate depusă de avocatul Todorov Mahxim în interesele inculpatului Gușan Sergiu privind sesizarea Curții Constituționale despre verificarea constituționalității prevederilor art. 361 al. (2), lit. b) din Codul penal sub aspectul corespunderii art. 4, 16, 20, 25, 26 din Constituția Republicii Moldova.

În conformitate cu prevederile art. 7 alin. (3) și (6), 342 Cod de procedură penală, Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016, instanța,-

DISPUNE:

Se ridică excepția de neconstituționalitate depusă de avocatul Todorov Maxim în interesele inculpatului Gușan Sergiu privind sesizarea Curții Constituționale despre verificarea constituționalității prevederilor art. 361 al. (2), lit. b) din Codul

penal sub aspectul corespunderii art. 4, 16, 20, 25, 26 din Constituția Republicii Moldova.

Se remite după competență Curții Constituționale, excepția de neconstituționalitate depusă de avocatul Todorov Maxim în interesele inculpatului Gușan Sergiu privind sesizarea Curții Constituționale despre verificarea constituționalității prevederilor art. 361 al. (2), lit. b) din Codul penal sub aspectul corespunderii art. 4, 16, 20, 25, 26 din Constituția Republicii Moldova.

Se suspendă examinarea cauzei penale de învinuirea lui Sergiu Gușan, în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 al. (2), lit. b) din Codul penal al Republicii Moldova.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac decât odată cu fondul cauzei.

Președintele ședinței,
judecător

Ion COTEA

Judecătoria Cahul, sediul Central

Judecătorului Cotea Ion

Inculpat: Gușan Sergiu

Reprezentat de avocatul Todorov Maxim,

CERERE PRIVIND RIDICAREA EXCEPȚIEI DE NECONSTITUȚIONALITATE

1. Circumstanțe factice.

- a. Prin Rechizitoriul întocmit la 23.11.2020 de către procurorul în Procuratura Raională Cahul Todos Victor, Gușan Sergiu a fost învinuit în aceia că dînsul în perioada de timp de pînă la data de 22 august 2020 împreună cu alte persoane neidentificate de organul de urmărire penală au confecționat și deținut permis de conducere emis de autoritățile Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord cu nr. GUSAN810011G99WR 45 eliberat la data de 12.04.2019 pentru categoriile „A1, A, A2, AM, B, B1, C, C1 care la data de 22 august 2020 în jurul orei 1.45, avînd intenția de a traversa frontiera de stat a Republicii Moldova s-a prezentat la punctul de trecere a frontierei Giurgiulești-Galați pe sensul de ieșire din Republica Moldova, deținînd asupra sa permisul de conducere emis de autoritățile Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord cu nr. GUSAN810011G99WR 45 eliberat la data de 12.04.2019 valabil pînă la data de 12.04.2029 pe numele cet. Gușan Sergiu pentru categoriile „A1, A, A2, AM, B, B1, C, C1 cu semne vădite false, fiind identificat de angajații poliției de frontieră a Republicii Moldova. Conform Raportului de constatare tehnico-științifică nr.224 din 09.09.2020 s-a stabilit că permisul de conducere al Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord cu nr. GUSAN810011G99WR 45 eliberat la data de 12.04.2019 valabil pînă la data de 12.04.2029 pe numele cet. Gușan Sergiu a fost confecționat din hîrtie sintetică cu elemente fluorescente în raze UV cu folosirea utilajului computerizat cu imprimantă jet de cerneală color la imprimarea – plasei de fond, imaginile titularului, rubricilor și textelor și nu corespunde metodei de confecționare a permisului de conducere autentic Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord. Conținutul inițial în permisul de conducere al Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord cu nr. GUSAN810011G99WR 45 eliberat la data de 12.04.2019 valabil pînă la data de 12.04.2029 pe numele cet. Gușan Sergiu nu a fost modificat. Prin acțiunile sale intenționate Gușan Sergiu a comis infracțiunea prevăzută de art.361 alin.2 lit.b) Cod penal, adică Confecționarea, deținerea, documentelor oficiale false, care acordă drepturi săvîrșit de mai multe persoane.

2. Obiectul sesizării privind excepția de neconstituționalitate.

1. Sesizarea are ca obiect exercitarea controlului constituționalității normei prevăzute la art.361 alin.2 lit.b) Cod penal referitor la sintagma „confecționarea, deținerea documentelor oficiale false de două sau mai multe persoane”.

3. Întrunirea cerințelor prevăzute de lege referitor la excepția de neconstituționalitate.

- a. Potrivit art.7 CPP: „ (31) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și la sesizarea Curții Constituționale, instanța de judecată nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității normelor contestate cu prevederile Constituției, limitându-se la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una dintre părți sau de reprezentantul acesteia ori de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate în

procesul judecării cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate”. În speță, obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute de la art.135 din Constituție; excepția este ridicată de inculpatul Gușan Sergiu; prevederile contestate se aplică în procesul judecării cauzei; nu există o hotărâre anterioară având ca obiect prevederile contestate.

Reieșind din circumstanțele de fapt și de drept enunțate anterior, **solicit instanței de judecată:**

1. admiterea cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate;
2. ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art.361 alin.2 lit.b) Cod penal în temeiul art.135 alin.(1) lit.a) din Constituția Republicii Moldova cu remiterea materialelor către Curtea Constituțională.

Anexe: sesizare privind excepția de neconstituționalitate prezentată în conformitate cu prevederile art.135 alin.(1) it.a) din Constituția Republicii Moldova.

Gușan Sergiu

Către: Curtea Constituțională a Republicii Moldova
Adresa: mun. Chișinău, str. Al. Lăpușeanu, nr. 28,
Nr.tel.: +373 22 25-37-08, fax: +373 22 25-37-46
e-mail: secretariat@constcourt.md

SESIZARE
privind excepția de neconstituționalitate
prezentată în conformitate cu prevederile art.135 alin.(1) it.a) din Constituția Republicii
Moldova.

A. Autorul excepției de neconstituționalitate

1. Nume: Gușan
2. Prenume: Sergiu

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun.

1. Prin Rechiuzitoriu întocmit la 23.11.2020 de către procurorul în Procuratura Raională Cahul Todos Victor, Gușan Sergiu a fost învinuit în aceea că dînsul în perioada de timp de pînă la data de 22 august 2020 împreună cu alte persoane neidentificate de organul de urmărire penală au confecționat și deținut permis de conducere emis de autoritățile Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord cu nr. GUSAN810011G99WR 45 eliberat la data de 12.04.2019 pentru categoriile „A1, A, A2, AM, B, B1, C, C1 care la data de 22 august 2020 în jurul orei 1.45, avînd intenția de a traversa frontiera de stat a Republicii Moldova s-a prezentat la punctul de trecere a frontierei Giurgiulești-Galați pe sensul de ieșire din Republica Moldova, deținînd asupra sa permisul de conducere emis de autoritățile Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord cu nr. GUSAN810011G99WR 45 eliberat la data de 12.04.2019 valabil pînă la data de 12.04.2029 pe numele cet. Gușan Sergiu pentru categoriile „A1, A, A2, AM, B, B1, C, C1 cu semne vădite false, fiind identificat de angajații poliției de frontieră a Republicii Moldova. Conform Raportului de constatare tehnico-științifică nr.224 din 09.09.2020 s-a stabilit că permisul de conducere al Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord cu nr. GUSAN810011G99WR 45 eliberat la data de 12.04.2019 valabil pînă la data de 12.04.2029 pe numele cet. Gușan Sergiu a fost confecționat din hîrtie sintetică cu elemente fluorescente în raze UV cu folosirea utilajului computerizat cu imprimantă jet de cerneală color la imprimarea – plasei de fond, imaginile titularului, rubricilor și textelor și nu corespunde metodei de confecționare a permisului de conducere autentic Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord. Conținutul inițial în permisul de conducere al Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord cu nr. GUSAN810011G99WR 45 eliberat la data de 12.04.2019 valabil pînă la data de 12.04.2029 pe numele cet. Gușan Sergiu nu a fost modificat. Prin acțiunile sale intenționate Gușan Sergiu a comis infracțiunea prevăzută de art.361 alin.2 lit.b) Cod penal, adică Confecționarea, deținerea, documentelor oficiale false, care acordă drepturi săvîrșit de mai multe persoane.

C. Obiectul sesizării.

1. Prezenta sesizare are ca obiect exercitarea controlului constituționalității normei prevăzute la art.361 alin.2 lit.b) Cod penal referitor la sintagma „confecționarea, deținerea documentelor oficiale false de două sau mai multe persoane”.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție.

1. Conform art.1 alin.3 din Constituția Republicii Moldova: (3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate”.
2. Potrivit art.4 din Constituția Republicii Moldova: „(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale

ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

3. Conform art.16 din Constituția Republicii Moldova: „(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului. (2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială”.
4. Potrivit art.20 din Constituția Republicii Moldova: „(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. (2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție” iar potrivit art.23 din Constituție: „(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică. (2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative”.
5. Conform art.22 din Constituția Republicii Moldova: „Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos”.
6. Conform art.23 din Constituția Republicii Moldova: „(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică. (2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative”.
7. Prevederile relevante ale Codului penal sunt următoarele, art.1 Cod penal: „(1) Nimeni nu poate fi declarat vinovat de săvârșirea unei infracțiuni nici supus unei pedepse penale, decât în baza unei hotărâri a instanței de judecată și în strictă conformitate cu legea penală. (2) Interpretarea extensivă defavorabilă și aplicarea prin analogie a legii penale sunt interzise.”
8. **Articolul 361 Confeccionarea, deținerea, vânzarea sau folosirea documentelor oficiale, a imprimatelor, ștampilelor sau sigiliilor false:** „(1) Confeccionarea, deținerea, vânzarea sau folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații, confeccionarea sau vânzarea imprimatelor, ștampilelor sau a sigiliilor false ale unor întreprinderi, instituții, organizații, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, se pedepsește cu amendă în mărime de până la 650 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 150 la 200 de ore, sau cu închisoare de până la 2 ani. (2) Aceleași acțiuni: săvârșite de două sau mai multe persoane se pedepsesc cu amendă în mărime de la 550 la 950 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 5 ani.”
9. Prevederile relevante ale Legea nr. 982 din 11 mai 2000 privind accesul la informație sunt următoarele: **Articolul 6 Informațiile oficiale:** „(1) În sensul prezentei legi, informații oficiale sunt considerate toate informațiile aflate în posesia și la dispoziția furnizorilor de informații, care au fost elaborate, selectate, prelucrate, sistematizate și/sau adoptate de organe ori persoane oficiale sau puse la dispoziția lor în condițiile legii de către alți subiecți de drept. (2) În sensul prezentei legi, drept documente purtătoare de informații sunt considerate: 1) oricare din următoarele (sau o parte din acestea): a) orice hârtie sau alt material pe care există un înscris; b) o hartă, un plan, un desen, o fotografie; c) orice hârtie sau alt material pe care sunt marcaje, figuri, simboluri sau perforări care au un sens pentru persoanele calificate să le interpreteze; d) orice obiect sau material din care pot fi reproduse sunete, imagini sau înscrisuri cu sau fără ajutorul unui alt articol sau mecanism; e) orice alt înregistrator de informație apărut ca rezultat al progresului tehnic; 2) orice copie sau reproducere a purtătorilor de informații menționați la

punctul 1) al prezentului alineat; 3) orice parte a unei copii sau reproduceri menționate la punctul 2) al prezentului alineat. (3) Informațiile oficiale nedocumentate, care se află în posesia furnizorilor (persoanelor responsabile ale acestora), vor fi puse la dispoziția solicitanților în ordine generală.”

10. Prevederile relevante ale Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale sunt următoarele: **Articolul 7. Nici o pedeapsă fără lege** „1. Nimeni nu poate fi condamnat pentru o acțiune sau o omisiune care, momentul în care a fost săvârșită, nu constituia o infracțiune, potrivit dreptului național sau internațional. De asemenea, nu se poate aplica o pedeapsă mai severă decât aceea care era aplicabilă în momentul săvârșirii infracțiunii”.
11. La fel, țin să menționez că în conținutul hotărârii nr.26 din 23.11.2010 Curtea Constituțională a indicat expres faptul că pentru a corespunde criteriilor de calitate – accesibilitate, previzibilitate și claritate, norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite.
1. Într-o altă hotărâre, nr.26 din 27.09.2016, Curtea Constituțională a reținut că la elaborarea unui act normativ legiuitorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca aceasta să corespundă exigențelor de calitate. Textul legislativ trebuie să corespundă principiului unității materiei legislative sau a corelației între textele regulatorii, pentru ca persoanele să-și poată adapta comportamentul la reglementările existente, ce exclud interpretările contradictorii sau concurența între normele de drept aplicabile, iar previzibilitatea și claritatea constituie elemente sine qua non ale constituționalității unei norme, care în activitatea de legiferare acestea nicidecum nu pot fi omise.
2. Mai mult, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa a subliniat importanța asigurării accesibilității și previzibilității legii, instituind o serie de repere pe care legiuitorul trebuie să le aibă în vedere pentru respectarea acestor exigențe. Astfel, în cauza CEDO „Rotaru vs România” din 04.05.2000 Curtea a statuat că o normă este previzibilă numai atunci când este redactată cu suficientă precizie, în așa fel încât să permită oricărei persoane care, la nevoie, poate apela la consultanță de specialitate, să își corecteze conduita.

E. Argumentarea pretensei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție.

1. La caz, se reține că, în general, exigențele statului de drept presupun, inter alia, asigurarea legalității și a certitudinii juridice (Raportul privind preeminența dreptului, adoptat de Comisia de la Veneția la cea de-a 86 sesiune plenară, 2011, § 41). În special în materie penală, dispozițiile articolului 22 din Constituție, împreună cu prevederile articolului 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, garantează principiul legalității incriminării și al pedepsei penale (*nullum crimen, nulla poena sine lege*).
2. În jurisprudența sa, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului a stabilit că articolul 7 din Convenție trebuie să fie interpretat și aplicat astfel încât să se asigure o protecție efectivă împotriva urmăririi penale, a condamnării și a sancționării arbitrare a persoanei (*Del Rio Prada v. Spania* [MC], 21 octombrie 2013, § 77; *Rohlens v. Cehia* [MC], 27 ianuarie 2015, § 50; *Vasiliauskas v. Lituania* [MC], 20 octombrie 2015, § 153; *Koprivnikar v. Slovenia*, 24 ianuarie 2017, § 45). Această afirmație este valabilă și în contextul articolului 22 din Constituție. În acest sens, principiul legalității incriminării și a pedepsei penale presupune, prin definiție, că nici o faptă nu poate fi considerată ca infracțiune dacă nu există o lege care să prevadă acest lucru (*nullum crimen sine lege*) și că nu poate fi aplicată nici o pedeapsă dacă nu este prevăzută

de lege (*nulla poena sine lege*). Legalitatea incriminării și a pedepsei reprezintă principala garanție a securității juridice a persoanei în materie penală. Principiul în discuție are consecințe atât în activitatea de elaborare a normelor penale, cât și în procesul aplicării acestora. Altfel spus, el se adresează deopotrivă legislatorului și judecătorului. În activitatea legislativă, principiul legalității incriminării și a pedepsei intervine atât sub aspect material, cât și sub aspect formal. Sub aspect material, acest principiu îi impune legislatorului două obligații fundamentale: 1) să prevadă într-un text de lege faptele considerate infracțiuni și pedepsele aferente; și 2) să redacteze textul legal cu suficientă claritate, pentru ca orice persoană să poată realiza care sunt acțiunile sau inacțiunile care intră sub incidența lui. Aspectul formal se referă la obligația adoptării normelor penale ca legi organice, potrivit articolului 72 alin. (3) lit. n) din Constituție.

3. Pe de altă parte, principiul analizat le impune subiectelor dotate cu competența aplicării legii penale două obligații esențiale: interpretarea strictă a legii penale și interzicerea analogiei, adică să nu aplice legea dincolo de conținutul acesteia, și, respectiv, interzicerea aplicării retroactive a legii penale, cu excepția legii penale mai favorabile. Așadar, infracțiunea și pedeapsa trebuie să fie prevăzute de lege. Expresia „prevăzută de lege” presupune, între altele, ca legea să întrunească standardul calității, i.e. aceasta trebuie să fie – așa cum afirmă constant Curtea Europeană – accesibilă și previzibilă (Kononov v. Letonia [MC], 17 mai 2010, § 185; Maktouf și Damjanović v. Bosnia și Herțegovina [MC], 18 iulie 2013, § 66; Del Rio Prada v. Spania [MC], 21 octombrie 2013, § 91; Rohlena v. Cehia [MC], 27 ianuarie 2015, § 50; Vasiliauskas v. Lituania [MC], 20 octombrie 2015, § 154; Koprivnikar v. Slovenia, 24 ianuarie 2017, § 48). De altfel, Curtea notează că și articolul 23 alin. (2) din Constituție implică adoptarea de către legislator a unor legi accesibile și previzibile.
4. Condiția accesibilității presupune ca textele de lege să poată fi cunoscute de către destinatari. Orice persoană trebuie să poată să dispună de informații privind normele juridice aplicabile într-un caz concret (Khlyustov v. Rusia, 11 iulie 2013, § 68). Accesibilitatea legii are în vedere aducerea la cunoștința publică a actelor normative și intrarea în vigoare a acestora, care se realizează în baza articolului 76 din Constituție, legea publicându-se în Monitorul Oficial. La rândul ei, condiția previzibilității este îndeplinită atunci când justițiabilul poate cunoaște, din chiar textul normei juridice pertinente, iar la nevoie cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe sau cu ajutorul unor juriști profesioniști, care sunt acțiunile și omisiunile ce-i pot angaja răspunderea penală și care este pedeapsa care îi poate fi aplicată, în cazul încălcării unei norme. Persoanele vizate de norma de drept penal trebuie să fie apte să stabilească caracteristicile esențiale ale actului interzis doar în baza prevederilor care îl specifică, adică prin aplicarea simplă a regulilor de interpretare lingvistică. În același timp, pentru ca legea să îndeplinească cerința de previzibilitate, ea trebuie să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modalitățile de exercitare a puterii de apreciere a autorităților în domeniul respectiv, ținând cont de scopul legitim urmărit, pentru a-i oferi persoanei o protecție adecvată împotriva arbitrarului (Sissanis v. România, 25 ianuarie 2007, § 66). O putere discreționară care nu este delimitată, chiar dacă face obiectul controlului judiciar din punct de vedere formal, nu trece de testul previzibilității. Aceeași concluzie este valabilă și pentru puterea discreționară nelimitată a instanțelor judecătorești (HCC nr. 28 din 23 noiembrie 2015, § 61).
5. În speță, articolul 361 alin. (1) din Codul penal stabilește răspunderea pentru confecționarea, deținerea {...} documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații. Răspunderea penală este agravată, potrivit articolului 361 alin. (2) lit. b) din Codul penal, dacă aceleași acțiuni sunt comise de două sau mai multe persoane. Referitor la noțiunea de confecționare afit Codul penal, cât și alte legi nu excelează în explicații clare ce acțiuni ar putea fi

incluse în noțiunea de confecționare. Or, acțiunile care pot intra în noțiunea de confecționare pot avea un conținut diferit cum ar fi: introducerea de date inexistente într-un document autentic, modificarea conținutului documentului prin ștergere și/sau adăugire, imprimarea unui document scanat, etc. Ținând cont de multitudinea de acțiuni care pot eventual intra în noțiunea de confecționare a documentului oficial este necesară elucidarea conținutului acestui concept de legiuitor care nu a fost realizată. De asemenea, identificarea noțiunii concrete va permite și stabilirea corectă a participanților la comiterea infracțiunii conform art.42 Cod penal: organizator, instigator, complice, autor. În afară de aceasta, în lipsa noțiunii de confecționare care cumulează în sine un număr nedefinit de acțiuni nedescrise de legiuitor este dificilă aplicarea circumstanței agravante „de două sau mai multe persoane”, care înglobează în sine doar coautoratul. Repartizarea rolurilor între coautorii faptei de confecționare rezultă din gama de acțiuni ce intră în conceptul de confecționare.

6. Similară este situația și cu deținerea documentului oficial de către două sau mai mult persoane. Deținerea concomitentă a documentului oficial de către două sau mai multe persoane presupune calitatea de coautorat, și necesită deținerea fizică a documentului oficial. Respectiv sintagma din alin.2 a art.361 Cod penal, „aceleași acțiuni” prin care se vizează deținerea concomitentă a unui document oficial fals de către două sau mai multe persoane reprezintă o infracțiune neclară, ce nu poate fi percepută de persoană într-o maniera comprehensibilă. Posedarea sau stăpânirea materială a unui document oficial fals de către două persoane cu intenție unică reprezintă o incriminare ambiguă sub aspectul modalităților de posedare și forma de manifestare a acestora. Dacă posedarea/deținerea unui document oficial de către o singură persoană nu ridică semne de întrebare, aplicarea agravantei de către două sau mai multe persoane în privința deținerii concomitente ridică numeroase întrebări. Or, atâta timp cât deținerea presupune în varianta neagravată posedarea/stăpânirea materială a documentului oficial, în cazul agravantei de mai multe persoane este de neconceput ca mai multe persoane să dețină fizic și concomitent un document oficial.
7. Referitor la testul calității legii în privința articolului 361 alin. (2) lit. b) din Codul penal se atestă nu există niciun dubiu cu privire la faptul că dispozițiile contestate îndeplinesc condiția accesibilității. Codul penal este publicat în Monitorul Oficial, iar publicul larg are acces la acesta. Aici operează prezumția cunoașterii legii, care decurge din principiul general de drept *Nemo censetur ignorare legem*. Așadar, este necesar de a stabili dacă articolul 361 alin. (2) lit. b) din Codul penal este suficient de previzibil. Nivelul de precizie al legislației depinde într-o măsură considerabilă de conținutul instrumentului normativ în discuție, de domeniul pe care-l reglementează și de numărul și statutul celor cărora li se adresează. În prezenta cauză, gradul de previzibilitate al legii trebuie apreciat în lumina standardului „experienței juridice obișnuite”, pentru că norma contestată are o aplicabilitate generală.
8. Reieșind din circumstanțe expuse mai sus solicit Curții Constituționale verificarea constituționalității prevederilor art.361 alin.2 lit.b) Cod penal întrucât în viziunea autorului sesizării acestea contravin articolelor 1, 4,16, 20, 23, și 53 din Constituție.

F. Lista documentelor relevante.

G. Declarația și semnătura autorului sesizării.

Declar pe propria onoare că informațiile ce figurează în prezenta sesizare sunt exacte.

Gușan Sergiu _____

